

MOGNAD & LIVSUTRYMME

Barns rättigheter

Ett stödmaterial för hur skolan kan arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck och med skolans värdegrund som verktyg.

LÄNSSTYRELSEN

ÖSTERGÖTLAND

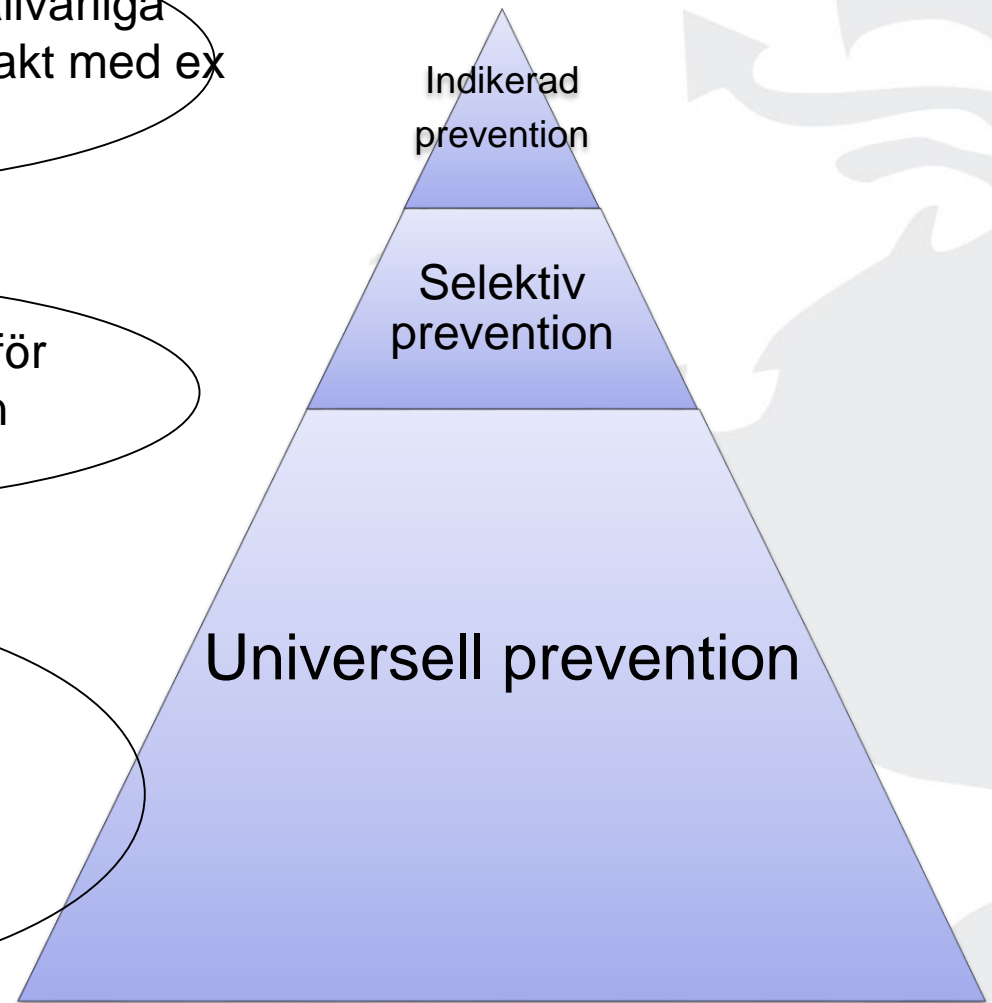
Syfte – främjande och förebyggande insatser

- Att motverka hedersrelaterat våld och förtryck
- Att öka och stärka barn och ungas resurser –empowerment
- Målgruppsanpassat innehåll: Barn och unga som lever i gränslandet mellan olika kulturtraditioner
- Att stimulera utvecklingen av målgruppsanpassade metoder.
- Att testa och utveckla stödmaterialet
- Målgrupp: blivande tonåringar 11-13 år

Identifierade individer med allvarliga problem/utsatthet – redan kontakt med ex socialtjänst

Grupper som exponeras för riskfaktorer-förhindra en negativ utveckling

Främja positiv utveckling stärka friskfaktorer-öka individers skydd/resurser mot svårigheter

Preventionsbegrepp inom det sociala området

Bakgrund – Varför?

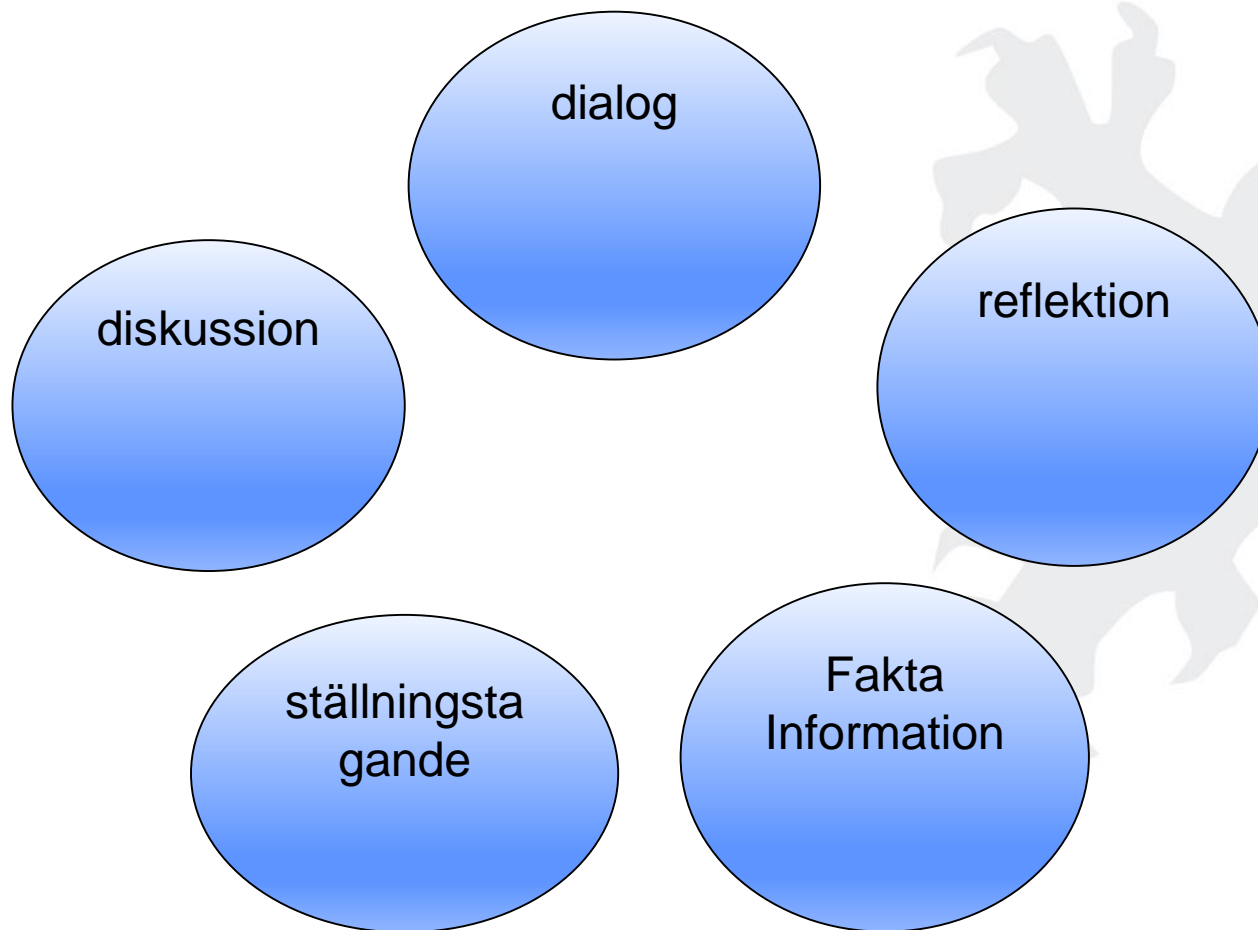
- Förtryck och våld i hederns namn bärs upp av oskulds- och kyskhetsnormer och den kollektiva kontrollen av flickors och kvinnors kroppar och sexualitet.
- Vi har sett att utsatta barn och unga som får akuta insatser från samhället ofta saknar information och kunskap om kroppen, om pubertetsutvecklingen och hur den kan påverka dem, samt om Barns rättigheter.
- Vi har också sett att myten om mödomshinnan lever kvar.
- Barn uppfattade att de rättigheter som de hört talas om, endast gäller de "andra"

Barn har olika livserfarenheter – olika livsvillkor

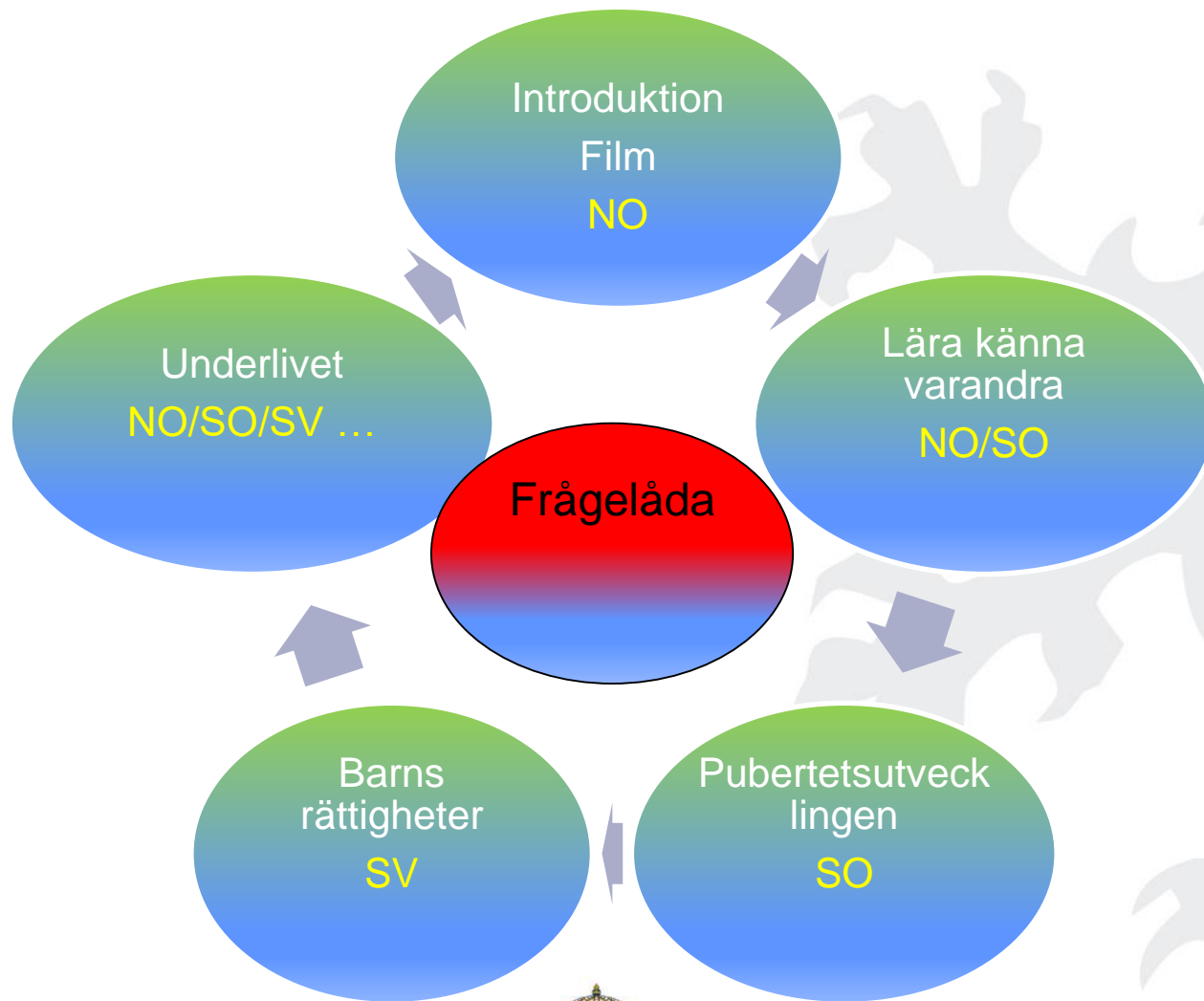
- Skolans huvudsakliga uppdrag:
  - - Främja lärande och utveckling: Kunskap
  - - Förmedla normer och värden: jämställdhet
- Barnen möter skolan/vuxensamhället dagligen
- Se, upptäcka och stödja i ett tidigt stadium

Utgångspunkten: empowerment

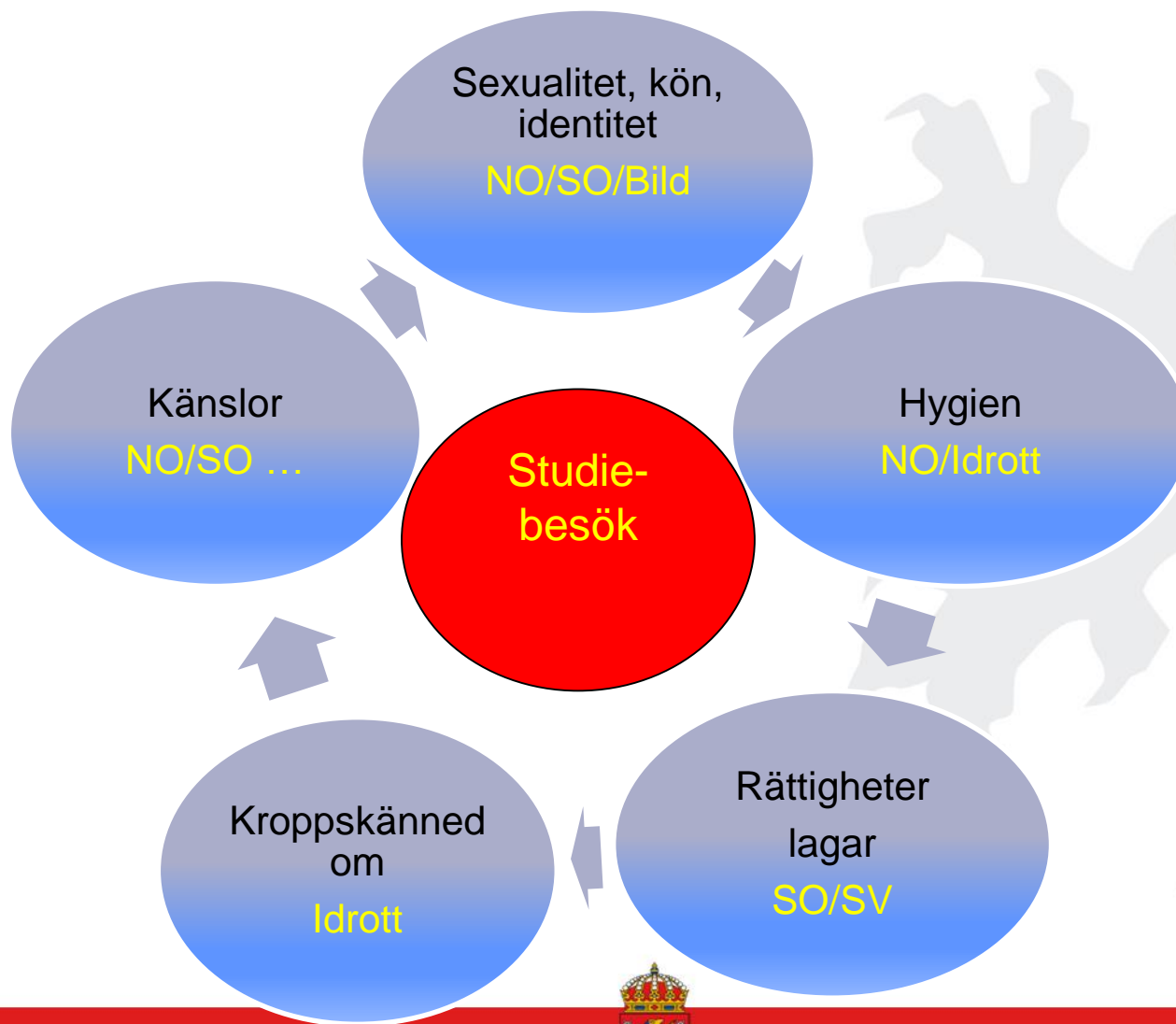
Mobilsera egna resurser genom:

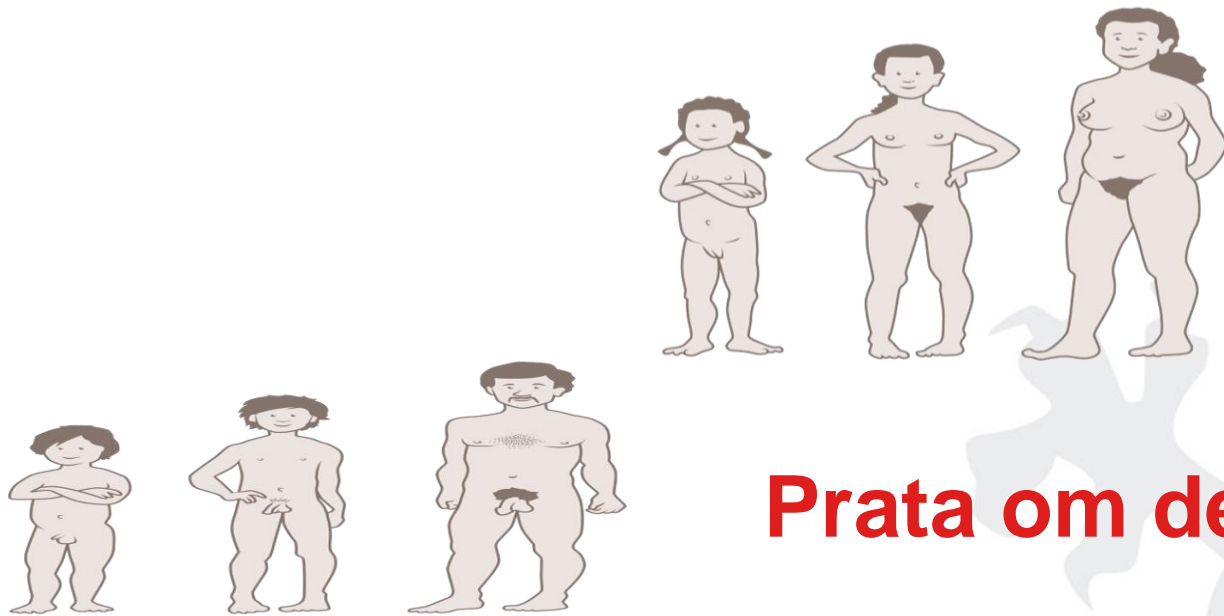
Hösttermin – 6 lektioner Ämnesintegrering

Vårtermin- 6 lektioner ämnesintegrering

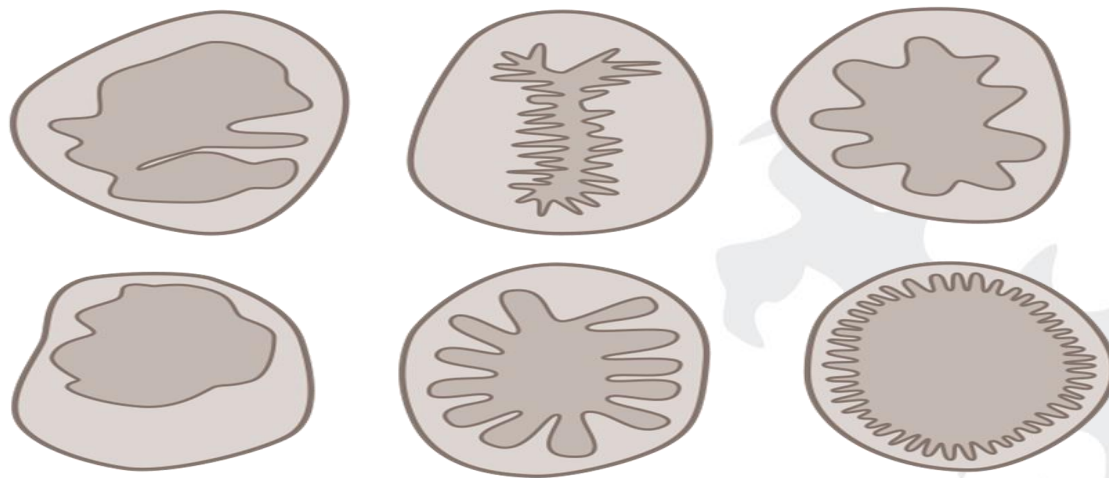
Prata om det!

Alla förändras olika fort

Alla har funderingar kring sin kropp och vad det är som sker

Kroppen växer

Det mesta är normalt

Slidkransen

Myten om mödomshinnan!
Oskulden!

Siv-Göran – underlivet

Om Barns rättigheter

- Alla barn är lika mycket värda.
- Vuxna ska lyssna på barn.
- En förälder får inte flytta till ett annat land med barnen utan att den andra föräldern vill det.
- Barnet har rätt att tänka fritt, uttrycka sina åsikter, tro på vilken gud det vill eller inte tro på någon gud alls.
- Barnet har rätt till privatliv.
- Det kan till exempel vara att föräldrar inte ska läsa sina barns brev och dagböcker.
- Föräldrar ska alltid tänka på vad som är bäst för barnet.
- Barn ska skyddas från våld
- Barn får inte utsättas för förtryck och våld

Barn- och tvångsäktenskap

- Ur FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, Artikel 16
- 1. Fullvuxna män och kvinnor har rätt att utan någon inskränkning med avseende på ras, nationalitet eller religion ingå äktenskap och bilda familj. Män och kvinnor skall ha samma rättigheter i fråga om äktenskaps ingående, under äktenskapet och vid dess upplösning.
- 2. Äktenskap får endast ingås med de blivande makarnas fria och fulla samtycke.
- Barn- och tvångsäktenskap är olagligt i Sverige

Reflektioner från lärare - årskurs 5 och 6

- En del elever haft svårt att reflektera framför klassen.
- En del har varit fåordiga och försiktiga
- Uppfatta lektionerna som spännande och de vill bara veta mer.
- En återkommande reflektion, framförallt, av tjejer - "äckligt", "jobbigt" och "icke tillåten".

- En del visat oro inför lektionerna och undrade om varför man pratar om kroppar och visar nakna bilder.
- Några har uttryckt oro över hur skulle deras föräldrar reagera om de fick veta om lektionernas innehåll?

Nyanlända årskurs 7-9 - Vad vill eleverna veta mer om:

- Jag vill veta mer om Socialtjänsten.
- Måste man gifta sig?
- Måste man ha sex?
- Vem tar barnen vid en skilsmässa?

- Får muslimer och kristna gifta sig med varandra?
- Om jag vill gifta mig, vem bestämmer?
- Varför får man inte gifta sig under 18 år?

Måste man vara tuff?

- Varför kan man vara sambo i Sverige? Det är många som inte gillar det.
- Varför är tjejer och killar ihop utan att vara gifta?
- Om kroppen är färdigutvecklad för att göra barn redan vid 14, varför får man inte ha sex och gifta sig redan då?
- Varför har du inte sjal? hur har dina föräldrar förändrats?

Forts.

- Varför har killarna mer hår på kroppen än tjejerna?
- Vilket år slutar min mens?
- Jag vill veta mer om mödomshinnan.
- Varför blöder kvinnorna en gång i månaden?
- Jag vill veta mer om flickans kropp.

- Vilka mediciner ska jag använda till finnar eller acne?
- Varför får tjejer mens?
- Om mensen inte kommer, vad händer?
- Hur blir kvinnan gravid?
- Varför får bara tjejer mens?
- Varför har jag ingen aptit?

Fånga frågan i farten – våga fråga mer

- Om kroppen är färdigutvecklad för att göra barn redan vid 14 varför får man inte ha sex och gifta sig redan då?
- Varför har du inte sjal? hur har dina föräldrar förändrats?
- Varför kan man inte gifta sig när man vill och med den man vill?
Varför måste man gifta sig vid över 18?
Kan män / kvinnor gifta sig med samma kön?
- I vår kultur får vi tjejer inte vara fria.
  - kan du berätta mer om det?
  - Vad tycker du själv?

Lärare – kurator – skolsköterska – årskurs 7-9 nyanlända

- ett skonsamt och lättanvänt stödmaterial
- Detta borde **alla barn** ta del av
- Det har varit lärorikt
- En ögonöppnare om behoven
- Jag visste att kunskapen var låg, men blev överraskad att hos en del var den mycket låg
- Barn och unga vill veta mer om lagar, kroppen, underlivet.
- Det har lett till ökad samverkan mellan lärare och elevhälsa på skolan
- Ökade besök hos skolsköterskan

- Ny kunskap för eleverna.
- Vi öppnade en ny värld för barnen. Det går att se på saker på ett annat sätt än vad de är vana vid.
- Bättre relation mellan barn o personal
- I början var det obekvämt att prata om ämnet. Efter lektionerna var det många som gick till skolsköterskan/kuratorn för att få mer information.
- Roligt tillsammans
- Många ville veta mer om frågelådan.

Materialet - webben

- 1- Mognad och livsutrymme - Puberteten
- 2- Mognad och livsutrymme - Barns rättigheter
- Illustrationer
- Dilemmafall
- Materialet och PDF-dokumentet finns att ladda ner på Länsstyrelsens webbsida:

www.hedersfortryck.se

Maha Eichoue – Utvecklingsamordnare

Mäns våld mot kvinnor – hedersrelaterat våld och
förtryck

maha.eichoue@lansstyrelsen.se

Mognad och livsutrymme

- <http://www.lansstyrelsen.se/Ostergotland/Sv/manniska-och-samhalle/jamstalldhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck---regionalt-arbete/Pages/mognad-och-livsutrymme.aspx>

Vårdprocessprogram könsstämpning

- <http://www.lansstyrelsen.se/Ostergotland/Sv/manniska-och-samhalle/jamstalldhet/hedersrelaterat-vald-och-fortryck---regionalt-arbete/Pages/konsstympning.aspx>

